

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2,50 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редація, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Справозданє про водні дороги.

(Конець).

При оціненю фінансової сторони предлоги не було би оправданє становище чисто приватно-економічної рентовности і доводило би до великих похибок. Заведеня водних доріг на суші, перевозового середника о много вигіднійшого і дешевшого як залізниця, не можна оцінювати з становища приватно-економічної рентовности, так само як наставляло ся на сім становищі при будові всіх існуючих доріг і залізниць. Ледви чи є яка дорога, котрої будова не стояла би більше, як чистий дохід з дотичних мит приніс би процентів. А тимчасом і мита зносимо, позаяк економічний пожиток, який приносить улекшенє і збільшенє руху, є міродайний для будови і руху гостинців.

Підчас будови каналів, а ще більше підчас руху на них мусять посередні і безпосередні податки osiąгнути корисний зріст. Дотичні галузи державних доходів мусять значно збільшити ся. Наслідком руху на каналах і дешевших перевозових тариф мусять дотичні галузи економічні значно дешевше продукувати. Після слів одного пруского державного мужа на ріжних полях продукції треба лише при коштах перевозу щадити. Многі і то найтяжші масові предмети можна лише каналами перевозити в дальші околиці для консуму. Такі предмети, котрих продукція давнійше була би економічно неможлива, бо унеможливили се високі кошти перевозу на місце консуму, тепер мають спроможність перевозу. З ними розвинуть ся вздовж каналів і в їх близших і дальших атракційних областях нові галузи продукції. Все те мусить значно причинити ся до успішного розвитку посередних і безпосередних податків. Керманічі французского народного господарства цінять вплив каналів на консумцію і продукцію так високо, що мимо численних мільярдів зужитих там на канали і каналізацію, не кажуть побирати ніяких оплат державних на каналах.

Добре вибрані і переведені штучні канали водні мусять найти покритє процентів зужиткованих капіталів на будову в розвитку посередних і безпосередних податків. Державний кредит мусить прийти в поміч лише в перехідній добі, підчас котрої продукція і консумція мусить приноровити ся до нових умов, викликаних штучними водними дорогами. Також і в тім напрямі роблено проекти, які наміряли покритє сих видатків найти в касових засобах. Сі виносили в роках 1898, 1899 і 1900 щорічно около 40 мільонів.

Се не є отже пересада, коли говорить ся, що будова каналів не обтяжить австрійських податників новими, тривалими тягарями. Всі ті обставини треба узгляднити, але з боязни перед можливим, імовірно лише переходовим в будучині обтяженєм не хватати ся фінансово вельми сумнівного способу «податку в запасі».

Зовсім неоправданий є закид, мовби то ціла акція була дитячем невиразного

ентузіязму і неспокоїної розваги, відповідної великому значіню сего предмету.

Не будемо о тім згадувати, що від четвертини столітя все поновляє ся план будови штучних водних доріг в Австрії. Але з того часу, як Австрія має парламентарну видівню, ставлено з ріжних сторін дотичні внесеня. Приватні інституції ложили значні кошти на виробленє плянів, красві сойми і великі міста заявляли готовість додавати значні додатки на кошти будови водних доріг.

Саме іменно справу покритя коштів обговорювано в великих зібранях інтересентів і тут найбільше розумне признанє по важні голоси, які звертали бачність на потребу покритя коштів. Також неоправданий закид, що начерк закона має лише програматичний характер.

Закон дає правительству звязанє умовами повномоче з мандатом, предкладає соймам певне внесенє і подає цілий ряд острого, які при такім великім підприємстві також з почином виконаня є зовсім оправдані.

До первісного пляну будови каналів і каналізації річних русел додано постанови, котрі містять в собі великий плян регуляції рік, якого ще в Австрії а також і в інших європейских краях доси не уложено.

Закиди отже що-до недостатчі змісту в начерку закона є зовсім неоправдані.

При найближній нагоді подамо ще подрібне справозданє посла Меруновича про галицькі водні дороги.

Відперте клевети.

III.

Станиславська кацапка «фамілія» надула навіть самого «Галічаніна» своїми самохвальбами. Як з Відня мусів «Галічанін» помістити спростованє о. Садовского, так знов зі Станислава прислало «Товариство руских женция» письмо до «Галічаніна», яке стає клясичним доказом низьких, нечесних і просто соромних інтриг членів «фамілії», які вже з огляду на своє суспільне становище повинні би коли вже не бути світочами горожанських чеснот, то бодай не виставляти себе на прилюдне позорище. Сей «жівочий» полишник для москвофільської кліки виглядає ось так:

В кореспонденції зі Станислава, напечатаній в «Галічаніні» дня 5. мая с. р. ч. 99. під заголовком «Подпольная работа націонал-демократов», підпис кореспондент «Я Русс» против Тов. руских женция в Станиславі і против єго женського інститута тяжкі і незгідні з правдою закиди, на відперте яких уважаєм своїм довгом представити дійсне положенє діла, як слідує:

Передовсім Тов. руских женция в Станиславі не мало і не має ніяких політичних цілей, в ніякі партийні спори, будь націонал-демократичні, будь радикальні, ніколи не вмішувало ся і з ними нічого спільного не хоче мати. Напротив, Тов. наше прийняло собі за ціль, — як се доказують статуту — причиняти ся до образованя наших дівчат в рускім дусі, на основах св. гр.-кат. віри і моральности і для здійс-

неня сеї культурної ціли основало в 1899 р. першій женський інститут в Станиславі. Як велике значінє приклало Товариство наше до релігійного і морального веденя інституток, посвідчають неперечно слідуєчі факти:

Відкритє і освяченє інститута нашого збуло ся при участі більшого числа членів тутешної капітули; о. пралат Ткачунік був предсідателем комітета, управляючого ділами інститута; о. канцлер Торонський і о. катехит Семенів (перевуваючий тепер у Відні) прийняли на себе нашу просьбу надзір над релігійним вихованєм дівчат в інституті, а діяло ся то все тоді, коли настоятелькою була світська женщина, п-ві Яворовска. Коли Преосв. Андрей Шептицький вступив на владичий Престол в Станиславі, прийняв на наше прошенє покровительство над нашим інститутом і відвідував єго, уділяючи інституткам благословеня і релігійної науки.

В міс. марцо 1900 р. наслідком розписаного Товариством конкурса, зголосили ся СС. Василянки на настоятельок нашого інститута і були прийняті на основі письменного договора з ними, за винагородою по 400 кор. річно, мешканє і харч. Від тоді відвідували наш інститут о. сов. Порайко, о. др. Гр. Литвинович і другі духовні особи, відправляли богослуженя в домашній каплиці і подавали науки в релігійнім наурамі. З 1. мая 1900 р. наняло Товариство для інститута від о. пралата Ткачуника, за суму 1400 кор. річно дім при ул. Заболотівській, де веденє інститута нашого спочивало і дальше в руках СС. Василянок і висше названих отців духовних навіть до 1. ст. ст. мая 1901 р. А треба примітити, що наші інститутки учають до публичної школи, де катехитом є о. др. Гр. Литвинович. В січні биж. року відновлено договір з СС. Василянками, котрі обовязали ся на дальший цілий рік бути настоятельками нашого інститута, під висше приведеними умовами.

Межи тим о. пралат Ткачунік дня 4. лютого с. р. авізовав судовою дорогою Товариству дальший наєм дому для інститута і зажадав опорожненя того дому з 1. мая 1901. р. не приводячи усно ні письменно ніяких причин авізації, хотая Товариство всі умови договора найма точно сповняло. Однак Товариство мало в своїм інституті 26 інституток, котрих обовязало ся удержувати до кінця року. Тому було примушенє оглянутись за новим поміщенєм для свого інститута, бо не могло оставити інституток від 1. мая без даху, тым більше, що навіть до заяви о. пралата Ткачуника, поміщеної в газетах по 1. ст. ст. мая, Товариство наше не мало ані найменшої відомости про намір тутешної єпископської капітули відкрити капітульний інститут. СС. Василянки сказали нам в марцо, що они наміряють тільки з вереснем биж. року відкрити тут василянський інститут, однак про інститут капітули навіть до послідного часу ніколи ні одним словом не снімнули. Тільки в цвітні биж. року ми довідали ся від Василянок, що они не від 1. вересня, але вже від 1. мая биж. року відкривають свій василянський інститут і що наші інститутки задержують у себе, наслідком чого і договір з ними повинен розвязати ся. Виділ Товариства не предвиділ такого рода поведеня, бо вже в марцо с. р. наняв для свого інститута иньший дім при ул. Казимірівській і для того видає ся письменно до родичів інституток з питанєм, чи они стоять при договорі, з нами заключенім і чи ми можемо перевести їх діти до нового дому. Про яку то агітацію против

василіяньського чи капітульного інститута в писемках наших не було і згадки, в доказ чого можемо предложити навіть копію сих писем. Агітація впрочім не була потрібною, бо — як вище доказано і як се згадує надруковане в газетах оголошенє о. пралата Ткачуника до 1. ст. ст. мая с. р. — не було в Станиславові ніякого другого женьського інститута, крім інститута Товариства руских жєнщин. При кінці цвітня (н. ст.) бїж року заведували в нашім інституті три дївчатка на шарлятину, а ц. к. повітовий лікар замкнув наш інститут на 14 днів, що сей час в газетах було опубліковане, а на запит перестрашених родичів ми донесли їм письменно, що при переводі в нове поміщенє розпорядимо потрібну дезінфекцію всіх річей. До того самого відносило ся також наше оповіщенє, котре видрукувано в «Дїлі» і «Галичанині» д. 10. н. ст. мая с. р., а в котрім ні словом не згадувало ся про інститут будь василіяньський, будь капітульний, бо такий інститут перед 1-им ст. ст. (14. н. ст. мая) с. р. зовсім не існував. Виділ Товариства нашого остерігав кожду настоятельку а навіть і Василянки, щоби від партійних руских спорів оберегали наші інститутки, а те саме захочє також теперішня настоятелька і наша виділова п-ні Вітошильська, котра почала ведене інститута при улиці Казимірівській з Богом, бо богослуженєм в тій цілі в катедральній церкві устроюєм. А що наурям вихованя і вбразованя наших інституток не перемінив ся в ніякім «радикальнім» дусі, свідчить проте факт, що упрощеннї о. сов. Порайко обняв надзїр релїгійного вихованя в нашім інституті і відвідує его, а навї настоятелька щоденно веде всі інститутки на масї вечірні богослужєня в катедральній церкві, а о. др. Гр. Литвиневич учить дальше наших інституток в школі.

Ми жєлаєм ново основаному інституту епископської капітули найлучшого успіха і зовсім против него не виступаєм і виступати не будем, а то тим більше, що — слава Богу — руских дївчат є много і найде ся їх досить хотьби і для двох інститутів в Станиславові. Однак ми мусимо застеречись против того рода поведєня, якого жертвою зі сторони «Я Русса» ми зовсім безвинно впали, хотїя безкорисно віддаєм нашї труди образуваню і вихованю руских дївчаток на славу руского імени, а ніякої борби ні агітації против нікого не вели, ні вести не хочем. Ми сповняєм лиш прийнятї на себе довг, визначений статутами.

Від виділу Товариства руских жєнщин в Станиславові: Марія Каранович, предсідателька, Марія Чоренько, секретарка.

Спільні делегації.

Військова комісія угорської делегації прийняла вчера в подрїбній дискусії по довірочних виїсненях міністра війни, цілу війскову ординарїю з виїмкою двох титулів, які на разі оставлено в завішеню.

В бюджетовій комісії австрійської делегації зложив мркгр. Бакегем справоздачє з бюджету міністерства заграничних справ. Зібравши зміст ехросє міністра, згадав з вдоволенєм про запевненє міністра, що союз з Німєчиною та Італїєю і заравом порозумїнє з Росїєю що-до балканського півострова трєвають незрушено, та що рішуча східна політика міністра дізнала загального призваня. Справоздачє кінчить ся внесенєм, щоби висказано міністрови цілковите довірє за успішне кермованє заграничною політикою.

В дискусії над окупаційним кредитом взяли удїл делегати Герольд, Помер, Вольф і Козловський, який виступає в оборонї адміністрації Босни і на основі своїх студий на місци відтирає дотичні закиди дел. Вольфа.

Після промови дел. Крамаржа спільний міністер Калїй у відповідь на ріжні запити ствердив, що в більшій часті боснацьких шкіл викладовим язиком є краєвий язик, що віроїсповідним школам полишено свободу установити власний план наук, що супроти ріжних віроїсповідань правительство виступає з як найбільшою толєранцією, що коли би провідники православної погодили ся з митрополитом, то правительство пристанє на єю згоду, застерїгаючи собі

право надзору та що правительство готовє узглядити бажаня Сербів, коли лише они проявлять таку саму готовість до згоди. Що-до еміграції, яка проявила ся в послїднім часі уважає міністер за причину магомеданську агітацію, що виходить з Мостару.

Вкінці бюджетова комісія прийняла окупаційний кредит, бюджети спільного міністерства фїнаंसів і найвищої обрахункової палати і рахункове замкненє.

З державної ради.

На вчерашнім засіданю, по відчитаню вплинутих внесєнь та інтерпеляцій перейшла палата з дневного порядку до дальшої дискусії над *предложєнем про будову водних доріг*. Генеральний справоздачєць пос. Менґер, виголоєив кінцеву промову в загальній дискусії, а опісля палата відкинула внесенє Вольфа на відрочєне нарад 221 голосами против 21 і ухвалила перейти до подрїбної дискусії 200 голосами против 47.

В подрїбній дискусії, над §§. 1—4 забрали голос по референтї пос. Менґері, пп. Шрайнер, міністер торговлі Каль, Жітїяк і Вукович, по чім перервано о год. 3. наради, назначуючи 7½ год. на вечірнє засїданє.

Між впливами відчитано інтерпеляції пос. Романчука і тов. в справі еміграції руского населєня, пос. Козловского в справі демоляційних реверсів та Дашинского в справі поступованя поліції в Тарнові і одного старшого радника скарбового у Львові супроти підвласного собі урядника.

На *вечірнім засіданю* вєла ся дальша дискусія над *каналовим законом*. По промові пос. Кафтана замкнено дискусію над §§. 1—4, вибрано генеральними бесїдниками contra пос. Мєталя і про пос. Кайцля, а після їх виводів ухвалєно єї параграфи в редакції комісії з додатком пос. Сєдльницького, щоби при установі тарифу узгляднювано краєву продукцію.

До §. 5. промовляли пп. Мєталь, Шрайнер Каснер і Ліхт, після чого замкнено дискусію, вибрано генеральними бесїдниками про Стояна, contra Польєвічского. Засїданє скінчило ся о год. ½ 1. в ночи. Слїдуючє в суботу о год. 11. перед полуднєм.

Новинки.

— **Калєндар.** В суботу: гр.-кат. Патрїакїя; рим.-кат. Фортуни. — В недїлю: гр.-кат. *Сєшєствє св. Духа*; рим.-кат. св. Тройці, Ерзма б.

— **Рєпертуар Руского народного театру в Снятинї:** В суботу 1. червня «Дон Цєзар», комїчна опера Дєллїнгєра; в недїлю 2. VI. «Ой не ходи Грицю» образ-народний зі сьївами; в понєдїлок 3. VI. «Вихованєць», народна комєдія зі сьївами; в вторник 4. VI. «Власть тьми», сензацийна драма гр. Толстого; в четвер 6. VI. «Шалавило», знаменита шутка Глїньского.

— **3 товариства «Просьвіта».** В місяцях марцю і вєсїтні 1901. р. вєнесєно до намїсництва поданя о заснованє нових читалєнь «Просьвіти» в отсих громадах: А) В місяци марцю: 1) у Вульці, бережанського повіта, 2) Лаях, бобрецького повіта, 3) Глєбівці, богородчанського повіта, 4) Лолїні, долїньского повіта, 5) Сидорозі, гусятинського повіта, 6) Хотинци, яворівського повіта, 7) Дебєславцях, коломайського повіта, 8) Кобаках, косівського повіта, 9) Малєхові, львівського повіта, 10) Коростні, перемишлянського повіта, 11) Зарваници, підгаєцького повіта, 15) Корпїлівці, скалатського повіта, 16) Жужєлю, сокальського повіта, 17) Топільняци, старо-самбірського повіта, 18) Варварянцях, тєребовельського повіта, 19) Жискаві, залїцького повіта, 20) Ядївцях, збаражського повіта, 21) Сервирах, золочівського повіта. — Б) В місяци цвітня: 1) в Ятвягах і 2) Водниках, бобрецького повіта, 3) Новосїнках язл, бучацького повіта, 4) Жабю Ільця, косівського повіта, 6) Галичи і 7) Крилосї, станицєлавського повіта, 8) Лімні і 9) Волчу, турчанського повіта, 10) Наркові, залїцького повіта, 11) Ланїні і 12) Волї Висоцькї, жовківського повіта. — Всїх читалєнь «Просьвіти» є тепєр 1.000. Нових члєнів прийнято до «Просьвіти» в місяци марцю сєго року 150 а в цвітнї 62. Всїх члєнів від заснованя «Просьвіти» вступило 13.651.

— **Народнє вічє в Куровичах** відбудє ся в домї господаря п. Григорія Бундзи дня 6. червня о 11. год. перед полуднєм. На дневнім порядку будуть: 1) Економїчне положєнє нашого народу, 2) О виборчїй ординації, 3) О соймових предло-

жєнях Гунки і Дунаєвского. 4. Предложєня учасників.

— **В Сяноці** завязало ся новє рускє товариство задатковє під фірмою «Товариство взаїмного кредиту «Бєскїд» в Сяноці, стоваришенє з обмеженою порукою». Сє товариство основанє заходами місцевих і замїсцевих Русинів, опєрте на удїлах з чотирократною порукою, затвердив вжє окружний суд в Сяноці. Перші загальні збори в цілі вибору Дирекції і надзираючої Ради відбудуть ся дня 18. червня с. р.

— **Св. Ліґурий а протєстачти.** Граф Hoensbroech, звїсний екс-єзуїт, а тепєр протєстанцький агїтатор, протєстує прилюдно по німєцьких часописях против посуджєня, мовби то він був автором брошури, якою послугували ся Шєнерєриянці et comp. для зневаги католицької церкви в нашім парламенті. Граф Hoensbroech називає згадану брошуру Грассмана рівнож протєстанцького теолоґа, прєсто памфлетом, який визначує ся значними омибками та недостатками (erhebliche Fehler u. Mängel). Судячи по змістї згаданой брошури Грассмана, каже граф. Hoensbroech, авторови тої жє бракує цілковитого потрібних відомостей, щоби моральнє значїнє св. Ліґурия осудити флєгово і оснєвно. Так висказує ся про брошуру Грассмана звїсний протєстанцький богослов і агїтатор, а наш «принципїалїст» не бачивши на очі тої брошури, прийняв єї на слїпо за правду на підставі огидних клевет Шєнерєриянців. Дарма, що сє як-раз профєсори і адвокати. А чому сє? Здає ся тому, що завидовали Шєнерєриянцям геростратовой слави, тим сумїшній, що є і тепєр признати не хотять, що внали жертвою скандальной всєнімєцької містифікації. На те скажємо ми, що заступники народу хочби в парламенті не повинні забувати на сє, що ergare humanum est, in errore perseverare diabolicum.

— **3 львівської політехніки** доносять до «Дїла» про шовїністичнє поведєнє ректорату і профєсорів супроти рускої мови. Ректор п. Німєнтовський посунув свій шовїнізм до сєї стєпени, що коли в році 1899. товариство «Основа» вєнесло до ректорату повїдомленє, що хоче відбутя загальні збори, і просило заравом о удїленє салї, ректор не прийав того поданя, бо написанє було по руски, а він — казав — є обовязаний знати по руски; §. 4-ий оргїнізаційного статута львівської тєхніки — казав — постановляє, що викладовий язик є польський. Не помогли жадні толки, бо п. Німєнтовський не хотїв сєго зрозумїти, що нїншє річ викладовий язик, а нїншє урядовий. Впрочім навіть урядовий язик польський тутки не має нічого до річи, бо поданє сторони, написанє в другім краєвїм язикї, ректор і так має обовязок прийняти і, розумїє ся, полагодити. Ба, п. Німєнтовський позволив собі щє й того, що мїмо просьби тодішнього заступника голови «Основи» не казав того поданя запротоколувати, алї не хотїв дати на письмі своєї відповідї, дльчого поданя не приймає. Очевидно дошло єму о те, щоби не дати в руки явного доказу своєї шовїністичної самоволї. Навїть слухачі-Поляки, особливо закордонні, за алє брали п. Німєнтовскому таке поведєнє. Товариство «Основа», щоби на всякий випадок себе закрити, пробувало щє пїньшого способу: оно перєслало своє повїдомленє про збори в рекомєндованім листї до ректорату; алє відповідї і на те ніякої не дістало. Тодї загальні збори мусїли відбутя ся в льокалю товариства, а новий видїл виїє на те поведєнє ректорату жалобу до намїсництва. Кольж на тую жалобу не надходила ніяка відповідь, голова «Основи» удав ся сам до намїсництва, а там сказав єму референт, що не треба тої справи брати так горячо, та обїцав, що сам поговорить з п. Німєнтовским. Та й справді п. Німєнтовський змїнив своє поступованє о стїлько, що дає товариству «Основи» дозвіл і салю на збори, алє тільки на устну просьбу, а просьби на письмі ніколи не хоче прийняти. Того всєго щє мало. Ректорат видав блянкєти на свїдоцтва убожєства — очевидно по польски, та щє й з замїткою, що «do świadectw, wystawionych w języku obcym, należy dołączyć tłumaczenie». Наслїдком того деканї не приймають свїдоцтв убожєства, писаних по руски, а жадають нотарїально легалїзованого (!) польского перєкладу; особливо визначає ся в тим деканї інжїнерї п. Скібїньський. І нехай жє скажє хто, чи сє не польска гаката, гїрша прускї! Руский язик в рускїм краю є язиком «obcym», так, що до руского письма треба нотарїально легалїзованого перєкладу! Алє гроші, котрі набирає п. Німєнтовський, Скібїньський і т. и. з податків руского краю і народу, не є для них «obce!»

— **Дефраздація в вірменськїм банку.** Провїрєнє депозитів в вірменськїм банкї заставничїм покінчєно вжє, а тепєр пристуєно до контролі книжок адміністрації банку. Показало ся, що давний управитель банку п. Акцентович полишив мастку в касї 552.755 кор. 10 сот., а нинї є в банку 269.961 кор. 13 сот. Кс. Мардїросевич спронєвірив отжє 282.593 кор. 97 сот.

— **В справі нападу на п. Геца.** Перед касацийним трибуналом у Віднї відбудє ся в четєвер розправа в наслїдок вєнесєного прокураторїєю зажалєня неважностя против увільнєня

краківським судом Антона Кендзьора, обжаловано о напад на п. Геца. Зажалене неважності опирає ся найперше на тім, що краківський трибунал на внесення оборони відчитав статут мнимої ліги народової, на якій поручене обжалованні допустили ся нападу. Через се процес прийняв політичний характер. Дальшим мотивом зажалення є відкинене внесення прокураторії, аби покликати на свідка судового ад'юнкта з Окоціма, Меч. Моссору. Вкінці жалує ся прокураторія, що председатель уділив присягним судням правного поучення, заки они видали вердикт. Перед розправою касаційного трибуналу прокуратор заявив, що цюфас перший закид що-до відчитаня статута ліги, а обставав при дох інших. Касаційний трибунал по переведеній розправі узгляднив зажалене неважності, зніс перший вирок в справі Кендзьора і зарядив нову розправу перед присягними суднями в Кракові.

— Підземні печери. Межи перемискам магі стратом а військовими властями настала незгода з причини якоїсь підземної печери від головним одвахом військовим. Стіни одваху позукали в кількох місцях так, що одвах мусіли випорожнити. Військові власті внесли задля того жалобу до суду на магістрат, що він не дбає про якісь підземні печери, чи що там, через що одвах валить ся. На днях суд має вислати комісію на те місце.

— 15-ий полк піхоти ім. Адольфа Вел. Кн. Навсавського буде обходити дня 12. червня с. р. ювилей своєї двістлітньої приналежності до армії цесарської. За той час був той полк в 34 великих битвах і в 223 сличках. Полк той рекрутує ся майже від пів сотки літ з тернопільського округу і стоїть тепер залогою у Львові. Торжество ювилейне розвічне ся дня 11. червня ввечером походом з музикою військовою і товаришескими зборами бувших і теперішних членів полку в готелі Жоржа. Дня 12. червня о год. 9. рано відбуде ся вольна служба, а о 2. год. пополудни шир в касній військовій. О пів до 7. год. ввечером відбуде ся представлене живих образів історичних.

— Про королеву Драгу пише проф. Стегірев в петербурській «Росії»: «Вже у Відні чекав на нас сербський лікар Насіч і сказав нам, що прибудемо до Білгорода вже по розв'язаню королевої. Ми прибули дня 27. цвітня. Король прийняв нас ще того самого дня, але доперва дня 30. цвітня ми мали нагоду оглянути королеву. Вислід нас прямо поразив; показало ся, що королева не є у відмінній стані. Ми не казали про те нікому, лише пішли до очікуючого на нас короля і виявили йому всю правду. Неможливо списати страшного вражіння, яке наша звістка зробила на короля. Він жеж надіяв ся напевно здійсненя своїх бажань і цілковито зжив ся з сею гадкою...»

«Удар був страшний. Ми виявили йому наше припущення, що, бути може, королева дійсно була вагітною, але єї стан перервала якась недуга; однак тепер нема найменшого сумніву, що се була фальшива, первова вагітність. Таким случаем товаришать всі підметові, а навіть різні предметові познаки справдішної вагітності. Тому не диво, що Драга вірала в близькі народни потомка та що ціле окружене так само вірило.

«При оглядинах ми сконстатували присутність всіх згаданих познак. Тверджене, немов Драга удавала і з розмислом підійшла свого мужа, є лихим, злобним очерченем. Она мусіла вірити в свій відмінний стан, як і ми мусіли би були повірити, колиб не мали наукових вказівок. Она сему не винна, що занехано пововних оглядин єї по шістьох місяцях; тоді би мусіла була виявити ся правда і лише завдяка такому поверховному поступованю прийшло до сеї трагікомедії.

«Але король судорожно хватав ся стебелини ратунку, намагав ся переконати нас, що ми ошчаєм ся. «Останете, казав, ще до 16. мая. Оглянете ще раз королеву, а коли і тоді... але дайте мені слово, що все задержите в тайні». Ми пристали на се. Наше положенє було дуже прикре. Цілий Білгород виглядав радісвої вістки, прибували депутати з дарами. Але приналежні до ближшого окруженя вже знали, що прийде розчарованє і то скорє, дуже скорє...»

Дня 16. мая оглядали ми королеву другий раз, але і тоді ми пересвідчили ся про урєсну вагітність. Королева лежала на ліжку і плакала як дитина... Король був засумований, але горе єго не прибило, а єго біль був там більше пригноблюючий для окруженя. Ми написали протокол в двох примірниках: один передали слідуєчого дня королеві, а другий російському послові в Білгороді. Вкінці могли ми відіхати, по двох тяжких душевної борби і муки...»

— Рентгенівські лучі як охорона проти злодіїв. Властители великих реставрацій в Новім Йорку з немалим хисном уживають Рентгенівських лучів до викриття злодіїв. Гості, що приходять там харчувати ся, нераз з привычки забирали собі на памятку ложки, сільнички, підставки і т. ин., розумієсь, срібні. Одному з реставраторів пропало таким способом більше як сто ложок в

кількох місяцях. Денеде почали вже ложки прив'язувати на ланцюжках, але тим відстрашувано гостей, бо кождий міг думати, що то як-раз єго підозрівують о крадіж. Аж недавно случайно винайдено спосіб на злодівських гостей. В сали, в якій забавляю ся численне товариство, сидів на боці якийсь лікар і для забитя часу забавляв ся приладом для Рентгенівських лучів. Цікавий реставратор рад був пізнати новий винахід і попросив лікаря, аби показав єму дещо оєвітлене X-лучами. Лікар звернув прилад на сусідних гостей, які в найліпше забавляли ся, аби показати реставраторови «тавець кістків». Реставратор глянув через скло, і в тій хвили побіч кістків побачив свої ложки, ножі, вилці, сільнички і т. ин. Майже не було ніодного гостя, який би не взяв собі чого на памятку. Гості сміли на горячій вчинку віддали скрадені річч і від того часу X-лучі оперують з добрим успіхом по всіх значнійших новоїорських реставраціях.

— Щастє й нещастє — нещастє й щастє. Сербска королева Драга мала щастє з колицями, яких надіслано єї в дарунку аж шіснацять, але не має кого в них колісати. Коло королівської палати живе собі звичайний сербський півз женою. Они надіяли ся також потомка і на довгий нараді купили дешево колицю. Однак щастє наділило їх богато. Попада породила аж шестеро дрібних Сербенят. Одна колиця не могла їх всіх помістити. Уложено молодих патріотів на дошці, а щасливий батько заломав руки над ними, звідки взяти тільки колицю? — може позичити у королевої Драги? Чи так зробив, як думав, не знаємо.

— Щедря нагорода. В 1854. р. Англичанин Ганторн виратував з води в порті Дувру паню Ферфа. Минав рік за роком, минало майже пів століття, а п. Ганторн не чув про ту, якій уратував жите. Аж ось на днях одержав він донесенє, що пані Ферфа перед смертю записала єму ціле майно 3,125,000 франків.

— Розбишачтво в Італії мабуть ніколи не переведе ся, а давні Ринальдїї та Фра Дїявольї будуть жити і дальше під синим небом Італії, лиш під иньшам, — але так само милозвучним іменем, котре опісля подасть богатий матеріал для поетів і артикулів вєлякого рода. Або хибя імя Мусолїно не звучить так само красно і мило як Ринальдо Ринальдїї або Фра Дїявольї? А під сею фірмою, Мусолїно і С-ка, удає ся італїянській поліції по довгих змаганях і трудах вилотити цілу ватагу розбишачку, котра складала ся з кілько сот людей і непокоїла головню Калїбрию. Проводиром тої ватаги був Мусолїно родом з міста Сан Стефано. Доси арештовано 60 членів, мушці і жінок, межи котрими находить ся аж 20 своїхів самого ватажка, навіть батько Мусолїна, єго стрий і рідна сестра Найхарактеристичнійше є то, що сестра Мусолїна, Гіпполїта, була начальницею жіночої ватаги, котра в цілій сїлці розбишачкїй, званій «Пічіотерія» творила окремих відділ.

— Дрібні вісті. Град вибив збіже в околиці Трускавці, Дрогобича і Добровляч. — П. Герозський, артист львівського польського театру, зломав ногу понизше колїна. — Звісний поет і драматург французский Едмунд Ростанд зїстав членом французької Академії.

— Гумористичний кутик.

З життя.
Світ цікавить ся і знає;
Чим хто є і хто що має,
Але часто він байдужий;
Що хто вмє, д' чому здужий.

Упертий.
В житю нераз не други
Менї дали прислуги,
Бо їх найліпших рад
Я слухать був не рад.
Та з злоби ворогів
Я скористати вмєв,
Бо визнавши свої браки,
Я їм робив навпаки.

Що ліпше?
Хто сьміє ся на останку,
Робить наймудрійше,
Та хто перший засьміє ся,
Сей найсердечнійше.

— Ц. к. Дирекция залїзниць державних у Львові оповіщує:

На основі постанов регуляміну руху для залїзниць, запроваджує ся з днем 15. червня 1901 довозсе підприємство на стації ц. к. залїзниць державних в Перемишлі. Підприємство се поручено фірмі «Фортуна» в Перемишлі при улиці Залїзничій ч. 3. — Підприємство буде полагджувати під одичальністю залїзничого заряду, вказаного приписами регуляміну руху і за оплатою припадаючих належитостей, слідуєчої чинности:

а) Довіз посилок поспішних і звичайних, надходячих до Перемишля шляхами ц. к. залїзниць державних, до помешкань або складів а-

дресатів в Перемишлі. О прибутю посилок, маючих ся доставити через підприємство, заряд залїзничий не буде повідомляти адресатів, а листи перевозові на такі посилки разом з залученими доручать адресатам підприємство при передаю посилки. При тій нагоді мають адресати заплатити підприємству належність обтяжуючу посилку і через вставленє дати і години дорученя потвердити відбір тої на авїзі, котре є заразом посвідченєм відбору. При силатї належитостей залїзничих, обчислених в чужій валюті, валютою короновою, має підприємство приміновати курс, установлений для товарової каси в Перемишлі. б) Перевіз посилок поспішних і звичайних, переданих підприємству до наданя на залїзницю. Від довозу через підприємство є виключені:

- 1) Посилки поспішні і звичайні, наоходлячі для таких адресатів, котрі предложуть начальникови магазину товароого в Перемишлі поданє, заосмотрєне удостовіренєм підписом з жаданєм, щоби надходячях для них посилок їм не доставлювано, але в дотепершній спосіб їй дальше авізовано.
- 2) Всякі посилки, за котрі належатости перевозові обчислюють ся на підставі мінімальної ваги 5000 кл.
- 3) Отруї.
- 4) Живі звірята незапаковані.
- 5) Штаби золота і срібла, платина, гроші, цїнні напери і монети, документи, дорогі камені, правдиві перли, дорогоцїнності, як також предмети штуки, як образи, відляви з бронзу, старинности.
- 6) Товари вибухові.
- 7) Товари ушкоджені.
- 8) Посилки, при котрих поодинокі штуки важуть більше як 750 кл. (вїмкю становлять наповнені бочки з округлими днами) або мають більше як 63 метрів вздовж.
- 9) Посилки в паках замкнених на колдкї, підлягаючі оплаті акцизовій або проїнаційній.

Тарифа:

За посилки поспішні включно з доставою на поверхні і до пивнїць	від посилки	найменша належність за одну посилку	с о т и к и	
			до 25 кг.	понад 25 кг. за кождих 100 кг.
До або зі склепу а зглядно помешканя	з двірця або до двірця ц. к. залїзниць державних в Перемишлі	за 100 гр.	40	80
			40	80
За посилки товарові звичайні		найменша належність за одну посилку	40	

За довіз товарів, означених в тарифі насиль і, ако просторї, як також за довіз фортепїанів і залїзних кас ваги до 750 кл. побірає ся 1/2-кrotnu належитість.

Повисші належності числять ся за доставленє посилок адресатам до помешкань партерових, магазинів і т. д., або з таких помешкань, магазинів і т. д. до двірця. На жаданє сторони можуть бути так доставлені як і маючі ся відставити товари, винесені а зглядно знесені до пивнїць, або на висшї поверхні і на відворот за оплатою 10 сотиків за кождих зачатих 100 кг. найменше однак 20 сотиків за одну посилку без згляду на часло штук посилки. Наколи довозсе підприємство, на жаданє сторони виставить (або виновнить) документи цлові або акцизові, статистичні карти мелдункові, листи перевозові і дуплікати, тоді може оно жадати оплати 10 сот. від кождої штуки. Довозсе підприємство уважає ся в такім случая за повномочника сторони, проте залїзничий заряд не відповідас тоді за недостаточне або хибне вставленє таких документів. За блякетя на такі документи може жадати підприємство лиш тої цїни, яку побєрають експедиції товарів в дрібній продажі. Крім повисших належитостей, як також коштів виданых на потрібні, не з вини підприємства повсталі напрямки, або за оплачену акцизу, не може підприємство жадати ніяких дальших оплат. Функціонарі підприємства обовязані мати завсїда при собі одия примірник сего оповіщеня, щоби єго на жаданє показати. Всякі жалоби на підприємство належить вносити до

ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові. Заведене довозового підприємства має на цілі угодити вибирателям доставу товарів до помешкань згідно до склепів, по приступних цінах і без наражування ся на страту часу. Тим самим звижено дотеперішні ціни за доставу посылки, оплачуваних марками як й посылки експресових. Заведене бюро продажі білетів в місті має на цілі заощадити П. Т. Публиці всяких невідгид, на які она є наражена при білетових касах на залізничім двірці.

Телеграми.

Відень, 31. мая. Засіданє палати послів розпочало ся по 11. год. перед полуднем. Відчитано численні ввєсеня та інтерпєляції, почім приступлево до дневного порядку с. в. до дальшої дискусії над водними дорогами. Засіданє треває дальше.

Відень, 31. мая. Вчєра пополудни підчас засіданя палати послів відбула ся конференция провідників клубів, на якій уложено програму нарад над бюджетовою провизорією. Ухвалєно,

що кожде сторонництво мусять ограничити ся на зложеною короткої заяві. Жадєн бесідник не може довше говорити, як 1/2 години. Дотєпер є записаних 11 бесідників за, а 9 против закона.

Париж, 31. мая. „Gaulois“ доносить, що з причини зменшєних доходів з податку на сей рік, правительство рїшило дарувати воякам два місяці з трєтого року військової служби, щоб тим заощадити коло 30 мільонів франків для зрівноваженя бюджету.

Лекційна комісія

студентів філософїчного видїлу львівського університєта, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учитєлів. — Устні зголошеня приймають члєни комісії щодєнно (навіть в недїлі і свята) на університєті (І п. Салї VIII) межї 12—1. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософїчного видїлу, Львів, Університєт.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Програма від 16. мая до 1. черєня 1901.

При співучастї військової музики 24. п. п.

1) **Konorah**, загадка XX столїтї. 2) **Krueger i Kirsten**, комїчна музикальна маскарада. 3) **Troba**, феноменальний жонглер. 4) **Сєстри Schaefer**, знаменитї дуєтїстки. 5) **Maritana i Victoria**, воздушні артистки. 6) **Trio Decaruso**, славні італїйські артисти інструментально-вокальні. 7) **Sobosy**, трансформаційний мїмік. 8) **Les Ploety-Larellas**, „Melange-Act“. 9) **Irma Bellany**, лірична співачка.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В недїлю і свята два представлєня. Що пятницї **High Life** представлєне. Білєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дїм „Просвїти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всї предмети движимї против огневих шкід.

„Дністер“ припоручили Преосвїщ. Ординарїати Всєч. Духовєнству і вірним всїх трєх Епархїй.

Фонд гваранційнї „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11	сот.	} разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премїї	171.942	„	—	„	
Резерва спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд емеритальний	30.924	„	54	„	

Тарифи „Дністра“ умірєванї. Надвїзка річна роздїляє ся між члєнів в формї аворотів. За рік 1900 дістають члєни 8% звороту з премїї.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпрєволочно в присутности Дєлегата і 2 члєнів.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках гіпотєчних: Банк кравчий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборї, Долині, Сялтинї, Городєнці, Терєбовлї, Залїццях, Городку і Богородчань.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся тїльки через „Дністер“ в Товариствї взаїмн. обезпеч. в Країнові; з таких обезпечєнь через „Дністер“ їде часть провїзїї на рускі публичні добродїїні ціли; полїси і квїти видає Країське Товариство рускї.

„Дністер“ пошукує спосібних агєнтів, особливо сєлян господарів в окрєстностях, де ще нема близько агєнцій „Дністра“. Агєнти заробили вже 274.964 кор. провїзїї.

Зголошеня о агєнцій треба вносити до Дирекції у Львові.

Сєляне! убігайте ся тїльки о агєнцій „Дністра“

Вїд огню обезпечайте ся тїльки в „Дністрі“.

На житє обезпечайте ся тїльки через „Дністер“.

Сезон від 1. черєня до кінця верєсєня

В Микулїчїнї

над трєма Прутами

отвїрає заряд

„Народної Гостинницї“

зі Львова

готель і рєстабрацію

в вїлї о. Галаїчука.

Заряд приймає купєлевих гостїй на цїлий сезон мешкає, також з цїлим удєржанєм. Сезоновї домівки в готелї під власним зарядом по 2—3 покої по дуже умірєних цінах. Можна винаймаєти і на місяці. Кухня і пивниця у власнїм зарядї, окрєма читальня для гостєй, купєлі в Прутї о 200 кроків від готєлю, прогульки нетомлячі задля догїдного положєня місцевости, а залїзнича стація о 150 кроків від готєлю.

Зголошеня приймає п. Микола Заячківський у Львові (ул. Сєрбєска ч. 17) до 1. мая, а опїсля в Микулїчїнї.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годинї				відходить о годинї			
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		1:55	до Станїславова, Пдвисокого, Потутор		
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Гусятина		2:08	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.			6:43	„ „ „ дв. Підзамче	
	7:45	з Янова			6:35	до Лавочного (Муняча, Пешту) Борислава	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00	на дв. головний		2:55	9:00	до Сколього, до Лавочного (1. лп. до 15. вер.	
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Піда.	
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина			9:42	дв. гол.	
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора		2:40	10:20	до Сокаля, Белвця, Рави рускої і Любачова	
	11:55	зі Станїславова (Кєресмеє, Потутор)			10:25	до Чернівців	
	12:55	з Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. верєсєня в недїлі і свята	
	1:10	зі Сколього, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			2:15	до Брухович від 16. мая до 16. верєсєня в недїлі і свята	
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)			3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
	4:40	з Самбора, Борислава, Стрия			3:15	до Янова щодєнно від 16. мая до 30. вер.	
2:20	5:11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Піда.			3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
2:35	5:35	„ „ „ на дв. голов.			3:30	до Ряшєва, Хирова, Любачова	
	5:50	з Кракова					
1:45	5:40	з Чернівців, Іцкан					
	6:00	з Сокаля, Белвця і Любачова					
Нїч							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		12:45	6:10	до Станїславова	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. верєсєня шод.			6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щодєнно			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в днї 5. а від 16. вер. до 30. пвїт. 1902 щодєнно	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
8:40	9:50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний	
2:31	9:40	з Чернівців, Букарєшту,			7:32	дворець Підаамче	
12:15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
	10:20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Піда.			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
	10:02	„ „ „ на дв. голоз.			9:30	до Янова від 1. мая до 15. верєсєня	
	3:12	з Підволочиск Кошичєвєць на дв. Підаамче		2:51	10:30	до Чернівців і Іцкан	
	3:35	„ „ „ на дворець головний			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
					11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов. і	
					11:32	дв. Піда	
					4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
					4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Гоєра річна числїть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різницє сл від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин. часу львівського. — В містї видають білєти їзди; Звичайні білєти агєнция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і вслїкї вїшні, тарифи, їлюстрованї провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залїзниць державних (ул. Краєських ч. 5. в подвірїю, сходи П., двєрї ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гїпотєчний

Вїддїл депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходяня папєри вартїстї і дав на них завдатки.

Крім того виводжено подїбно як в інституциях загранїчних т. зв.

Депозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталєній касї панцирній сховок до вислючного ужитку і під власним ключем, де безпєчно і дискретно переховувати може свєє майно або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гїпотєчний як найдогїднїши заряджєч.

Прївїєси дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у вїддїлі депозитовий.